

DE
 LA INSTITUCIO GOVERNATIVA
 POLITICA Y JURIDICA.
 Observancias, Costums, Rentas,
 y Obligacions dels Oficials
 de les S^{tes}. fabricas della dita
 de Murça, e Ouals y Noua di
 ta del Rin, de la Insig
 ne Leal y Coronada Ciu
 de Valen.^a

PER
 LO D. JOSEPH LOP ADVOCAT ORDINARI
 n. mes antich. dela Sta. Ciutat y Diputacio del Regne. Advoca
 cat Fiscal dels Tribunals de la S.^a Crehmaday Real Vista de di
 ta Ciutat. Advocat de dites Fabricas, y Obrer de aquelles per la
 Obstant Real en lo present Any 1674. en 1675.

DOCTOR
IVSEP LOP

DE LA

INSTITVCIO

GOVERN POLITICH; Y

IVRIDICH. COSTVMS. Y OB:

SERVANCIES DE LA FABRICA VE:

LLA, DITA DE MVRS, E VALLS; Y NO;

VA, DITA DEL RIV:

Cebrian de Cebrian

INDICE DELS CA-
PITOLS QUE CONTE EST
T R A C T A T.

AP. 1.ª. *Del principi, y introdució de la Ilustre Junta de Murs, è Valls fol. 1.*

Cap. 2. *De la extracció dels tres Obrers, Ecclesiastich, Militar, y Real. fol. 9.*

Cap. 3 *Del dia del Jurament dels Obrers, y del concurs, y assiento que tenen ab los Ilustres Jurats, Racional, Sindich, Advocat, y demes Oficials de la Fabrica. fol. 24.*

Cap. 4. *De les sitiades que estan obligats a tenir los Obrers, y Jurats ab los demes Oficials de la Fabrica. fol. 25.*

Cap. 5. *Dels impediments que obsten pera concurrer a Obrers, de la Fabrica. fol. 29.*

Cap. 6. *Dels drets, y rentes de la Fabrica de Murs, è Valls, y de la imposició, y colecta de aquells. fol. 34.*

Cap. 7. *De la colecta del dret de Murs, è Valls en los llocs y vehins de la particular, y general contribució. fol. 39.*

Cap. 8. *Del Principal Govern de la Ilustre Junta*
de

- de Murs, è Valls, y de la facultat q̄ te de nomenar alguns Oficials de aquella, y los demes necessaris pera la colecta dels drets. fol. 58.
- Cap. 9. De la jurisdicció dels Obrers, y en que coses la tenen. fol. 97.
- Cap. 10. Dels salaris ordinaris, y extraordinaris, que cascun any paga la Ilustre Fabrica per medi del pagador de aquella. fol. 123.
- Cap. 11. Del Relonge del Micaler de la Seu. fol. 135.
- Cap. 12. De les porcions de lumenaries ordinaries, y extraordinaries que dona la Ilustre Junta a sos Oficials, y en que ocasions. fol. 138.
- Cap. 13. De lo que fan los Obrers de la Ilustre Fabrica en les ocasions de vengudes de Reys a la present Ciutat. fol. 156.
- Cap. 14. Dels dols que acostuma donar la Ilustre Junta en los casos de morts de Persones Reals. fol. 160.
- Cap. 15. Del cadafal de la Ilustre Fabrica, y puestos que tenen en aquell alguns Oficials de les dos Fabricques. fol. 163.
- Cap. 16. Del Almodi, y Oficials de la Fabrica, que assisteixen en aquell pera la colecta dels drets. fol. 171.
- Cap. 17. Del Credencier del Almodi. fo. 205.
- Cap. 18. Del Credencier dels avenguts que assisteix en la Taula del Almodi. fol. 213.
- Cap. 19. Del Credencier que fa los albarans dels casolans, y vehins de la present Ciutat en la Taula del Almodi. fol. 221.
- Cap. 20. Del Majarrer del almodi. fol. 222.
- Cap. 21. De la guarda dels molins. fol. 243.

Cap.

- Cap. 22. Del Sobrestant de la Fabrica. fol. 245.
- Cap. 23. Dels Valls majors, y escures de aquells, fol. 261.
- Cap. 24. Dels camins Reals, y ses filloles. **E** primo del cami Real de Molvedre. fol. 292.
- Cap. 25. Del cami de Alboraya. fol. 298.
- Cap. 26. Del Cami de Moncada. fol. 299.
- Cap. 27. Del cami de Liria. fol. 300.
- Cap. 28. Del cami de Burjafot. fol. 302.
- Cap. 29. Del Cami Real de Quart. fol. 303.
- Cap. 30. Del cami de Chirivella, y Alaquas. fol. 305.
- Cap. 31. Del cami Real de Xativa. fol. 305.
- Cap. 32. Del cami de Picacent. fol. 312.
- Cap. 33. Del cami de Torrent. fol. 314.
- Cap. 34. Del cami de Ruçafa. fol. 315.
- Cap. 35. Dels camins que van per fora al rededor de la Ciutat. fol. 328.
- Cap. 36. Dels ponts, y Canals que estan en lo cami al rededor de les muralles, per hon entra, y hix la aygua en la present Ciutat. fol. 334.
- Cap. 37. De la cequia dita de Rovella. fol. 340.
- Cap. 38. De les Muralles, y Torres de la present Ciutat. fol. 357.
- Cap. 39. Dels incendis. fol. 367.
- Cap. 40. Dels censals que respon la Ilustre Fabrica vella de Murs, e valls. fol. 371.
- Cap. 41. Dels portals gräs, y chichs de la present Ciutat, y dels Portalers de aquells, y ses obligacions. fol. 380.
- Cap. 42. Del Archiver. fol. 397.

CAPITOL XI.

DEL RELLONGE DEL MICALLET
de la Seu

N. lo any 1418. al temps que se estava acabant la obra del campanar de la Santa Esglesia Metropolitana de aquesta Ciutat vulgarment dit lo Micallet, regoncixēt-se ser just, que en vna Ciutat tan

gran, y populosa com esta, hi hagués vn rellonge, que es sentís tocar les hores de qualsevol part de la Ciutat, y encara de moltes parts fora de aquella, distants molt més, que dels arravals, es resolgué la Fabrica de aquell, entre lo tuncch Bisbe, y Capítol de dita Santa Esglesia, y los Honorables Jurats Racional, y Obrers de Murs, è Valls, y pera dit efecte acordaren aquells la concordia, en seguida de la qual se fabricà dit rellonge, y al present se conserva aquell, la qual es com se segueix.

Die 21. Februarij 1418. in posse Ludovici Francij. Notariac. Scriba Capituli Sedis Valentinae.

Capítols fets, è concordats entre lo molt Reverent Senyor Nuch pte sa. Divinal providencia Bisbe de Valencia, è lo Honorable Capítol de la Seu de vna part, è los Honorables Jurats, Racional, Obrers de Murs, è de Valls, è lo Sindich de la Ciutat de Valencia sobre lo rellonge, lo qual se dea fer en la dita Ciutat, per sonar les hores del dia, è de la nit, los

los quals Capitols son segons que es segueixen?

3 Primerament, que de continent sia fet vn gran seny lo qual sia mes en la fumitat del Campanar nou de la dita Seu, quant serà acabat, è arà de present sia possat en lo dit campanar en lo sostre, que hui es pus alt, en son bastiment de fusta, en manera, que no empaitg la obra fahedora en lo dit campanar, è aço se faça en aquella millor, è pus profitosa manera, que fer se puixa, a coneguda dels dits Obrers, è consell del Mestre de la dita Seu.

4 Item, que les coses en lo present Capítol contengudes se facen, y es paguen de la pecunia de les dites obres de Murs, è Valls, è que de continent se meta ma, è sien hauts dines de la dita obra, si ni ha, sino que de continent ne sia carregat censal sobre la obra de Murs, è Valls, tant q lo preu baste a fer executar les coses en lo present capítol contengudes.

5 Item que lo dit seny, è altres coses desus dites sien fetes fer per los Obrers de Murs, è Valls.

6 Item, que de la pecunia de Murs, è Valls de la dita Ciutat sien donats, è pagats, pera la obra del dit Campanar mil florins, los quals sien lliurats al Obrer, è Administrador de les pecunies de la dita Seu, per convertir aquells en obra del dit Campanar, en tres pagues eguals, ço es trescents trenta tres florins tres sous huit diners en lo primer dia de Març del any mil quatre cents denau, è altres trescents trenta tres florins tres sous, y huit diners lo primer de Març del any mil quatre cents vint, è altres trescents trenta tres florins tres sous huit diners lo primer dia de Març del any 1427.

7 Item, que les hores del dia, è de la nit sien sonades per dues persones hidones de dotze en dotze ho-

ses, començant sonar a mitg dia, è a mitja nit.

8 Item, que ço que costaran de salari les dites dues persones, paguen de les altres pecunies de la dita Ciutat, è no de les pecunies dels Obrers de Murs è de Valls.

9 Item, que les dites hores sien sonades, è si an les dites dues persones fora lo campanar en vna casa de la obra de dir campanar.

10 Item, que lo pati pera casa hon han, è dehuè estar los homens qui sonaràn les dites hores, sia donat per los dits S. Bisbe, è Capitol, è la obra de Murs è Valls, haja de obrar dita casa, condescient hon los dits homens se colloquen, è haja a pagar los dits artificis, è materials necessaris a sonar les dites hores, è aço a coneguda dels dits Obrers, è los dits homens hi sien mesos per los Jurats de la dita Ciutat, la qual Ciutat haja a pagar lur salari anual.

11 Item, que tro lo dit seny sia fet, que tantost se toquen les dites hores ab la I. dels senys majors que huy son en la dita Seu, è que sien sonades per los Escolans de la Seu, pagantlos de lurs treballs los Jurats de la dita Ciutat, de les pecunies de la dita Ciutat.

12 Item, que lo dit seny, quant serà fet, no serveixca, ne haja a servir a altres cotes, sino a sonar les dites hores.

13 En execució de lo dispost en la sobredita cõcordia, al present, solshi ya vn Rellonger, en seguida del Cap. de la primer sentècia, que està a la fi de la sentencia Arbitral fol. 85. y el nomena en qualsevol vacant la llustre Ciutat: lo salari del qual paga aque ll, habità aquell en la casa que està junt al dit Campanar, la conservació de la qual corre per contè de

138 Cap. 12. De les porcions

la Ilustre Fabrica, així per lo dispost en la sobredita concordia n. 10. com en la sentència que es troba en seguida de la sentència arbitral fol. 86. de que es troben moltes provisions pera pagar los gastos fets en en los adops de dita casa, y així mateix, paga tot lo demes gasto que es menester fer pera conservació del dit Rellonge, y de les rodes, y artificis, y demes necessari pera tocar les hores ajustadament, de lo qual també es troben en los llibres dels Escriuans de la Fabrica diferents provisions. pera pagar los adops del dit Rellonge, y tot lo demes de que necessita aquell.

CAPITOL XII.

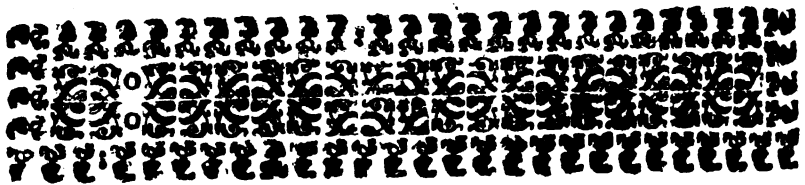
DE LES PORCIONES DE LUMENARIAS, ordinarias, y extraordinarias, que dona la Ilustre junta a sos Oficials, y en que ocasions.

ESTA Ilustre junta, es compon (per lo que se ha dit en los primers capitols) dels tres Estaments Eclesiastic, Militar, y Real, y els Ilustres Jurats, Racional, Advocat, y Sindich, y en totes les funcions publiques de alegria, dols, y altres, acompanya les deliberacions de la Ilustre Ciutat, en particular en les lumenarias, que es publicuen en les ocasions de Canonizacions, y Beatificacions de Sancts, vengudes dels Senyors Reys a la present Ciutat, naiximent de Princesps, vitories memorables, que solen tenir les Armes del Rey nostre Senyor, y al-

ERRATES QVE MVDEN LO SENTIT!

Pag. 2. lin. 2. Braçallorum, ha de dir Braçallorum. Pag. 5. lin. 9. ne rebien, ha de dir no rebien. Pag. 21. lin. 1. quals, ha de dir que els. Pag. 25. lin. 1. diray, ha de dir diu, & lin. 6. santen, ha de dir senten. Pag. 40. lin. 1. toro, ha de dir tota. Pag. 57. lin. 1. cocerts, ha de dir concerts. Pag. 78. lin. 7. expediten. ha de dir expedient. Pag. 88. lin. 24. singularis, ha de dir singulia. Pag. 92. lin. 24. liures, ha de dir sous. Pag. 98. lin. 24. recognocédi, ha de dir cognoscédi. Pag. 101. Privilegi lin. 3. ha de dir Privilegi 18. Pag. 131. lin. 17. 30. liur. 10. sous, ha de dir 30. liures. Pag. 160. li. 10. denominaciò, ha de dir demostraciò. Pag. 171. lin. 1. cõtextura, ha de dir construcciò. Pap. 206. lin. 17. augments, ha de dir avenguts. Pag. 214. lin. 14. y 16. Coadjudant, ha de dir Ajudant. Pag. 282. lin. 23. plaga, ha de dir plaça. Pag. 282. lin. 24. pafaren, ha de dir pagaren. Pag. 331. lin. 16. terres, ha de dir Tercers. Pag. 338. lin. 5. lo vall, ha de dir davall. Pag. 417. lin. 3. Advocats, ha de dir Ajudants. Pag. 427. lin. 29. fermar, ha de dir formar. Pag. 449. lin. 2. orentaro, ha de dir assentaro,

CON LICENCIA,

En Valencia. por Geronimo Vilagra,
sa, Impressor de la Ciudad, y de la
S. Inquificion, junto al moli,
no de Rovella. año 1675.